

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati**Directorate of Distance Education****Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019****Paper - 1, Siddhanta Jyotisha****(ज्योतिर्विज्ञानम्)****Time : 3 hrs.****Max. Mark: 100****(Write answers in Answer booklet only)****I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100**

- (१) प्राचीनसिद्धान्तस्कन्धमधिकृत्य प्रबन्धो लेखनीयः ।
- (२) अक्षक्षेत्रविषये लिखत ।
- (३) दृक्कर्म संस्कारं विशदयत ।
- (४) चन्द्रसूर्यग्रहणयोः परिचयं लिखत ।
- (५) भ्रूमणमाप्प्रित्य प्राचीनार्वाचीनमतं प्रदर्शयताम् ।
- (६) गुरुग्रहमधिकृत्य विवृणुत ।
- (७) पेलमोर-वेधशालायां वेधक्रमम् उद्दिश्य लिखत ।
- (८) ऐन्स्टिन पण्डितस्य सापेक्षसिद्धान्तं विवृणुत ।
- (९) ग्रहस्पष्टीकरणम् विशदयत ।
- (१०) ग्रहगतिविषये केप्लरस्य सूत्रत्रयीं प्रदर्शयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati**Directorate of Distance Education****Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019****Paper - 2, Siddhanta Jyotisha**

(सिद्धान्तशिरोमणिः-त्रिप्रश्नाधिकारात्-पाताधिकारपर्यन्तम्)

Time : 3 hrs.**Max. Mark: 100****(Write answers in Answer booklet only)****I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100**

- (१) दिक्साधनक्रमं विवृणुत ।
- (२) वलनस्य स्वरूपं विलिख्य तदानयनक्रमं विवृणुत ।
- (३) भावा भावे गतैष्यत्वे पातस्य विदुषां भ्रमः वचनमिदं समर्थयत ।
- (४) त्रिप्रश्नाधिकारं संक्षिप्य विलिखत ।
- (५) सोदाहरणं लब्धानयनं प्रदर्शयत ।
- (६) सूर्यग्रहणस्य स्वरूपं विवृणुत ।
- (७) छायातः भुजसाधनं क्रान्तितः पलभावचनं च विशदयत ।
- (८) स्थितिविमर्दाधयोरानयनक्रमं विलिख्य तयोः स्फुटीकरणं विशदयत ।
- (९) अक्षक्षेत्राणि कानि ? विशदयत ।
- (१०) चन्द्रशृङ्गोन्नतिमधिकृत्य निबन्धं लिखत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati**Directorate of Distance Education****Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019****Paper - 3, Siddhanta Jyotisha**

(सिद्धान्तशिरोमणिः गोलाध्यायः गोलस्वरूप प्रश्नाधिकारात् आन्तम्)

Time : 3 hrs.**Max. Mark: 100****(Write answers in Answer booklet only)****I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100**

- (१) शृङ्गोन्नतेः शुक्लत्वे कृष्णत्वे च किं कारणमिति सविस्तरं लिखत ।
- (२) संक्षेपेण ऋतुवर्णनं कुरुत ।
- (३) भूगोले पुरनिवेशं लिखत ।
- (४) जीवाक्षेत्रसंस्थानं क्षेत्रसहितं प्रतिपादयत ।
- (५) बलनम् उपपादयत ।
- (६) ग्रहण स्वरूपं लिखत ।
- (७) विक्षेपपातानयनं स्पष्टयत ।
- (८) लब्धानयनं कुरुत ।
- (९) अक्षक्षेत्राणि विशदयत ।
- (१०) गोलयन्त्रं प्रतिपादयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati**Directorate of Distance Education****Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019****Paper - 4, Siddhanta Jyotisha**

(आर्यभटीयम्)

Time : 3 hrs.**Max. Mark: 100**

(Write answers in Answer booklet only)

I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100

- (१) घनत्रिभुजक्षेत्रफलं सोदाहरणं निरूपयत ।
- (२) व्यस्तविधिं सोदाहरणं विशदयत ।
- (३) आर्यभटीयदिशा अक्षरसंख्याविन्यासः कथमिति विशदयत ।
- (४) कुट्टाकारगणितं विशदयत ।
- (५) भिन्नानां सवर्णीकरणं कथमिति प्रदर्शयत ।
- (६) गच्छानयनं सोदाहरणं विशदयत ।
- (७) लङ्कोदयप्रमाणानि स्वदेशराश्युदयमानानि च लिखत ।
- (८) स्थित्यर्धविमर्दकालयोः परिचयः देयः, तथा सूर्यग्रहणे विशेषः कः इत्यपि परिशोधयत ।
- (९) सौरचान्द्रादिमानानि विशदीकुरुत ।
- (१०) संवत्सरप्रमाणं कल्पप्रमाणं च विशदयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education

Acharya First Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 5, Siddhanta Jyotisha

(क) सिद्धान्तदर्पणः(१-२ प्रकाशौ (ख) मनुस्मृतेर्द्वितीयोऽध्यायः मन्वर्थमुक्तावलीसहितः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100

- (१) सिद्धान्तदर्पणग्रन्थस्य महत्त्वं वैशिष्ट्यं च निरूपयत ।
- (२) रव्यादीनां कल्पभगणाः लिखत ।
- (३) मनोः अनुसारेण धर्मलक्षणं किं इति लिखत ।
- (४) गर्भाधानादि संस्कारं ग्रन्थोक्तदिशा विशदयत ।
- (५) भोजनप्रकरणोक्त नियमान् सङ्कलयत ।
- (६) 'तत्परः त्रुटिः काष्ठा' एतेषां स्वरूपं विलिखत ।
- (७) अधिमासक्षयमासयोः स्वरूपं विलिखत ।
- (८) सन्धिसहितमन्वन्तरमानं सप्रमाणं निरूपयत ।
- (९) उपनयनसंस्कारं ग्रन्थोक्तदिशा प्रतिपादयत ।
- (१०) गुरो अभिवादनविधिं विवृणुत ।

000